

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

U Zagrebu, 13. svibnja 2026. godine

**PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA**

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, P.Z. br. 262 – podnositelj: Vlada Republike Hrvatske

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, P.Z. br. 262 podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

AMANDMAN I.

Na članak 53.

U dodanom članku 180.a iza stavka 7. dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

(8) “Mjera zabrane napuštanja objekta ili određene lokacije tijekom provedbe dubinske provjere ili postupka povratka na granici, kada osoba nije slobodna po vlastitoj volji napustiti prostor u kojem se nalazi, smatra se mjerom lišenja slobode neovisno o nazivu mjere u ovom Zakonu.”

Dosadašnji stavci 8., 9., 10., 11., 12. i 13. postaju stavci 9., 10., 11., 12., 13. i 14.

O b r a z l o ž e n j e

Predloženim amandmanom preciznije se uređuje razlikovanje ograničenja slobode kretanja od lišenja slobode u postupcima dubinske provjere i postupka povratka na granici. Konačni prijedlog zakona ne sadrži dovoljno jasnu terminološku i sadržajnu distinkciju između mjera ograničenja slobode kretanja i mjera koje po svojoj naravi i intenzitetu predstavljaju lišenje slobode.

Sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava, odlučujući kriterij nije naziv mjere u nacionalnom zakonodavstvu, nego stvarni položaj osobe i mogućnost slobodnog napuštanja prostora.

Predloženim amandmanom osigurava se:

- usklađenost sa člancima 22., 24. i 29. Ustava Republike Hrvatske,
- usklađenost s člankom 5. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava,
- usklađenost s člankom 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- te jačanje procesnih jamstava i pravne sigurnosti osoba prema kojima se primjenjuju mjere ograničenja slobode.

Posebno se dodatno štite prava djece i drugih ranjivih skupina u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta i preporukama UNHCR-a.

AMANDMAN II.

Na članak 53.

Dodani članak 180.b mijenja se i glasi:

“(1) Nezavisni mehanizam praćenja poštivanja temeljnih prava u postupku dubinske provjere i postupku odobravanja međunarodne zaštite na granici neovisno je nadzorno tijelo koje prati zakonitost postupanja nadležnih tijela prema strancima u postupcima uređenim ovim Zakonom.

(2) Mehanizam djeluje neovisno od tijela izvršne vlasti, uključujući ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(3) Mehanizam čine predstavnici:

- pučke pravobraniteljice,
- organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom ljudskih prava,
- akademske zajednice,
- međunarodnih organizacija koje djeluju u području zaštite ljudskih prava i migracija,
- te stručnjaci iz područja međunarodnog i europskog prava ljudskih prava.

(4) Članove Mehanizma imenuje Hrvatski sabor na prijedlog nadležnog odbora Hrvatskoga sabora, na vrijeme od četiri godine.

(5) Sastav, ovlasti, način rada i uvjeti razrješenja članova Mehanizma uređuju se ovim Zakonom.

(6) Mehanizam ima pravo:

- nenajavljenog pristupa svim prostorima u kojima se provode mjere iz ovoga Zakona,
- pristupa dokumentaciji,
- razgovora sa strancima bez nazočnosti službenih osoba,
- podnošenja preporuka nadležnim tijelima,
- te javnog objavljivanja izvješća i preporuka.

(7) Nadležna tijela dužna su Mehanizmu omogućiti nesmetano obavljanje nadzora i u razumnom roku očitovati se o njegovim preporukama.

(8) Vlada Republike Hrvatske ne može uredbom uređivati sastav, način imenovanja, ovlasti i djelokrug rada Mehanizma.“

O b r a l o ž e n j e

Predloženim amandmanom jača se institucionalna neovisnost Nezavisnog mehanizma praćenja poštivanja temeljnih prava. Konačni prijedlog zakona predviđa da se ključni elementi funkcioniranja Mehanizma uređuju uredbom Vlade Republike Hrvatske, iako Mehanizam nadzire postupanja tijela izvršne vlasti u postupcima koji mogu ozbiljno zadirati u temeljna ljudska prava, uključujući slobodu kretanja i osobnu slobodu.

Neovisnost Mehanizma ne može biti svedena isključivo na neovisnost od Ministarstva unutarnjih poslova, nego mora uključivati i institucionalnu neovisnost od izvršne vlasti u cjelini. U hrvatskom pravnom sustavu već postoje modeli neovisnih nadzornih tijela čiji su sastav, način imenovanja, djelokrug i ovlasti uređeni zakonom uz sudjelovanje Hrvatskoga sabora.

Predloženim amandmanom osigurava se institucionalna neovisnost, transparentnost, demokratski nadzor, te usklađenost sa standardima zaštite ljudskih prava i vladavine prava.

AMANDMAN III.

Na članak 53.

Iza dodanog članka 180.b dodaje se naslov iznad članka i novi članak 180.c koji glasi:

Primjena mjera

Članak 180.c

“(1) Svaka mjera iz članka 180.a koja po svojoj naravi ili intenzitetu predstavlja lišenje slobode mora biti: određena u pisanom obliku, obrazložena, uručena osobi na jeziku koji razumije, te podložna hitnoj sudskoj kontroli.

(2) Osoba prema kojoj se primjenjuje mjera iz stavka 1. ovoga članka ima pravo: biti odmah obaviještena o razlozima mjere, na pravnu pomoć i pristup odvjetniku, na tumača, na osporavanje zakonitosti mjere pred sudom, te na periodično sudsko preispitivanje trajanja mjere.

(3) Sud je dužan odlučiti o zakonitosti mjere bez odgode, a najkasnije u roku od 48 sati od podnošenja pravnog sredstva.

(4) Mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu se primjenjivati samo ako se svrha postupka ne može postići blažim mjerama.

(5) Prema djeci, osobito djeci bez pratnje, ne mogu se primjenjivati mjere koje imaju obilježja lišenja slobode, osim iznimno, kada je to nužno radi zaštite života i sigurnosti djeteta te uz obveznu sudsku kontrolu i primjenu načela najboljeg interesa djeteta.”

O b r a z l o ž e n j e

Predloženim amandmanom preciznije se uređuje razlikovanje ograničenja slobode kretanja od lišenja slobode u postupcima dubinske provjere i postupka povratka na granici. Konačni prijedlog

zakona ne sadrži dovoljno jasnu terminološku i sadržajnu distinkciju između mjera ograničenja slobode kretanja i mjera koje po svojoj naravi i intenzitetu predstavljaju lišenje slobode.

Sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava, odlučujući kriterij nije naziv mjere u nacionalnom zakonodavstvu, nego stvarni položaj osobe i mogućnost slobodnog napuštanja prostora.

Predloženim amandmanom osigurava se:

- usklađenost sa člancima 22., 24. i 29. Ustava Republike Hrvatske,
- usklađenost s člankom 5. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava,
- usklađenost s člankom 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- te jačanje procesnih jamstava i pravne sigurnosti osoba prema kojima se primjenjuju mjere ograničenja slobode.

Posebno se dodatno štite prava djece i drugih ranjivih skupina u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta i preporukama UNHCR-a.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić

nr. [signature]